

Sygn. akt II Ca 700/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Alina Szymanowska

Sędzia: Małgorzata Wiśniewska

Sędzia: Anna Kulczewska - Garcia

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w (...)

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 13 grudnia 2022 r.

sygn. akt V C 1905/21

I. zmienia punkt 1. zaskarżonego wyroku w ten sposób, że: zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10 516,50 zł (dziesięć tysięcy pięćset szesnaście złotych 50/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 listopada 2020 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddala;

II. zmienia punkt 2. zaskarżonego wyroku w ten sposób, że: koszty procesu stosunkowo rozdziela pomiędzy stronami i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 154 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. w pozostałym zakresie apelację oddala;

IV. koszty procesu w instancji odwoławczej stosunkowo rozdziela pomiędzy stronami i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 518 zł.

Małgorzata Wiśniewska Alina Szymanowska Anna Kulczewska - Garcia

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 listopada 2021 r. powódka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w (...) domagał się zasądzenia od (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 22.916,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 listopada 2020 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie powód domagał się zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wyrokiem z dnia 13 grudnia 2022 r.: w punkcie 1. oddalił powództwo; w punkcie 2. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia faktyczne i rozważania prawne poczynione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia (k. 89 - 94 akt).

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając wyrok w zakresie punktu 1. w części oddalającej powództwo ponad kwotę 20 713,20 zł należną zdaniem powoda tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz asysty przy oględzinach i obsługi szkody. a także w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu zawartego w punkcie 2 wyroku.

Apelujący zarzucił:

naruszenie prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego;

naruszenie przepisów postępowania tj. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z opinii biegłego;

naruszenie przepisów postępowania tj. art. 227 w zw. z art. 243² k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z dokumentów bez wydania postanowienia w tym przedmiocie;

naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 271 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w postaci zeznań świadka – poszkodowanego Ł. G.;

naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 228 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie faktów powszechnie dostępnych;

naruszenie przepisów prawa materialnego art. 361 § 2 k.p.c. poprzez oddalenie powództwa w zakresie poniesionych kosztów będących normalnym następstwem szkody powstałej w dniu 7 czerwca 2020 r.

Formułując powyższe zarzuty (szczegółowo wskazane w apelacji na kartach 96-102v akt), apelujący domagał się rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego kwoty 20 713,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 4 listopada 2020 r. do dnia zapłaty oraz orzeczenie o kosztach postępowania przez Sądem I i II Instancji, jako wniosek ewentualny powód zgłosił żądanie uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Powód domagał się również przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego w trybie art. 381 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c.

Pozwany złożył odpowiedź na apelację, wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania. Pozwany złożył również wniosek o rozpoznanie sprawy pod nieobecność pozwanego lub jego pełnomocnika. Powód ani pozwany, którzy byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika nie złożyli wniosku o rozpoznanie sprawy na rozprawie w związku z tym sprawa została rozpoznana na posiedzeniu niejawnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona w części.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjmuje je za własne. Sąd Okręgowy w przeważającej części podziela również rozważania prawne przytoczone przez Sąd Rejonowy. Trzeba wskazać, że Sąd Okręgowy nie dopatrył się podstaw przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego

we wskazanym w apelacji trybie tj. na podstawie art. 381 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. Podstawy do przeprowadzenia tego dowodu nie mógł stanowić również art. 380 k.p.c. Sąd odwoławczy podziela argumentację Sadu Rejonowego, która legła u podstaw pominięcia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Zarzut naruszenia przepisów postępowania tj. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z opinii biegłego nie jest uzasadniony. Sąd Okręgowy nie dopatrzył się również naruszenia przepisów postępowania tj. art. 227 w zw. z art. 243² k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. upatrywanego przez apelującego w pominięciu dowodu z dokumentów bez wydania postanowienia w tym przedmiocie.

Zastrzeżeń nie budzi również ocena dowodu z przesłuchania świadka Ł. G., zeznania wskazanego świadka zostały uznane przez Sąd Rejonowy za w pełni wiarygodne.

Trzeba wskazać, że odpowiedzialność pozwanego za skutki przedmiotowego wypadku nie była w niniejszej sprawie kwestionowana. Pozwany nie podważał legitymacji czynnej powoda jednak zakwestionował zgłoszone roszczenia. Na obecnym etapie postępowania częściowo sporna pozostaje wysokość roszczenia o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz zasadność roszczenia dotyczącego kosztów asysty przy oględzinach oraz obsługi szkody. Powód wykazał, że wydatki poniesione na najem pojazdu zastępczego były co do zasady celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Opierając się na zaoficerowanym przez strony materiale dowodowym i ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji Sąd odwoławczy wyprowadził inne wnioski w zakresie usprawiedliwionego okresu najmu pojazdu zastępczego.

Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011 r. sygn. akt III CZP 5/11, zgodnie z którym odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej. Stosownych ocen co do celowości i wysokości poniesionych w tym zakresie wydatków należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2002 roku, sygn. V CKN 1273/00, opubl. LEX 55515).

Odwołując się do argumentów podniesionych w apelacji należy wskazać, że Sąd Rejonowy stwierdził, iż rację ma pozwany twierdząc, że za uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego należy uznać okres 22 dni tj. od dnia zgłoszenia szkody (24 czerwca 2020 r.) do dnia wypłaty większej części odszkodowania (16 lipca 2020 r.). Sąd wskazał, że z dokumentów przedstawionych przez powoda nie wynika, dlaczego pojazd był najmowany aż do 8 września 2020 r. skoro, już w dniu 17 lipca 2020 r. odszkodowanie z tytułu szkody na pojeździe zostało wypłacone w znacznej części tj. 6.102,61 zł z 7.700 zł. Zatem uznać należało, zdaniem Sądu, że najem przekraczający 22 dni był nieuzasadniony. Sąd wskazał również, że zarówno powód jak i poszkodowany winni zdawać sobie sprawę z tego, że z uwagi na uszkodzenie zawieszenia w pojeździe szkoda będzie miała charakter całkowity.

Rozumowanie Sądu nie jest trafne. Trzeba wskazać, że pozwany będący profesjonalistą aby stwierdzić szkodę całkowitą potrzebował niejednokrotnych oględzin, nie sposób zatem uznać, że poszkodowany i powód winni mieć przekonanie a wręcz pewność co do charakteru szkody i przyjętego przez ubezpieczyciela sposobu jej likwidacji przed wydaniem decyzji w tym przedmiocie.

Nadto z ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy wynika, że szkoda w pojeździe została zgłoszona pozwanemu przez poszkodowanego w dniu zdarzenia (a nie jak wskazano w dalszej części uzasadnienia w dniu 24 czerwca 2020 r.). Pozwany poinformował poszkodowanego o możliwości zorganizowania pojazdu zastępczego, o akceptowalnej przez niego stawce oraz o prawie do weryfikacji stawki w przypadku najmu u innego podmiotu. Poszkodowany nie skorzystał z oferty pozwanego. Po kilku dniach od zgłoszenia szkody odbyły się oględziny pojazdu w miejscu zamieszkania poszkodowanego. Zaproponowana przez pozwanego kwota tytułem odszkodowania nie satysfakcjonowała poszkodowanego i zdecydował się on skorzystać z usług powoda w celu likwidacji szkody – naprawy

pojazdu. W dniu 24 czerwca 2020 r. poszkodowany Ł. G. podpisał z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego marki B. (...) na okres od dnia 24 czerwca 2020 r. Poszkodowany zdał pojazd zastępczy w dniu 8 września 2020 r. - łącznie używał pojazd zastępczy przez okres 77 dni.

W dniu 1 lipca 2020 r. odbyły się dodatkowe oględziny pojazdu, konieczne było dodatkowe holowanie uszkodzonego pojazdu do punktu wykonania pomiaru geometrii A. (...) ul. (...) w (...). W okresie 7 lipca do 20 sierpnia 2020 r. strony prowadziły korespondencję mailową w kwestii ustalenia wartości szkody na pojeździe.

Pozwany uznał odpowiedzialność za przedmiotową szkodę i decyzjami z dnia 15 i 17 lipca 2020 r., w oparciu o sporządzoną przez siebie kalkulację naprawy i ustalił wysokość odszkodowania z tytułu szkody na pojeździe w łącznej kwocie 7.473,93 zł.

Po dokonaniu dodatkowych oględzin pozwany decyzją z dnia 28 sierpnia 2020 r. ustalił wysokość odszkodowania z tytułu szkody na pojeździe w kwocie 7.700 zł brutto. W piśmie z dnia 28 sierpnia 2020 r. wskazano, że przewidywane koszty naprawy pojazdu marki (...) przekraczają wartość rynkowa w związku z tym zachodzi szkoda całkowita. Wartość rynkowa pojazdu została ustalona na kwotę 16.900 zł, natomiast wartość pozostałości została wyceniona na kwotę 9.200 zł. Szkoda została zakwalifikowana jako całkowita.

Zważywszy na przytoczone okoliczności faktyczne, sposób prowadzenia przez pozwanego postępowania zmierzającego do likwidacji przedmiotowej szkody, bazując na zgromadzonych dowodach, doświadczeniu życiowym i zasadach logiki Sąd odwoławczy uznał, że ustalenie przesłanek do stwierdzenia szkody całkowitej w dniu 20 sierpnia 2020 r. i wydanie decyzji w tym zakresie dopiero w dniu 28 sierpnia 2020 r. pozwala na uznanie za uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego do dnia 29 sierpnia tj. od 24 czerwca do 29 sierpnia 2020 r. tj. łącznie 67 dni przy stawce 190 zł + VAT tj. 233,70 zł x 67 dni tj. kwota 15 657,90 zł (stawka za najem przyjęta przez ubezpieczyciela i wypłacona za czas niesporny 190 zł + VAT). Uwzględniając kwotę 15 657,90 zł i wypłacone dotychczas 5.141,40 zł do zasądzenia pozostała kwota 10 516,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 listopada 2020 r. do dnia zapłaty (zgłoszony w pozwie termin wymagalności roszczenia nie był kwestionowany przez pozwanego).

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy uznał zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 361 k.c. za częściowo uzasadniony, co doprowadziło do uwzględnienia powództwa w części i zmiany wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

W pozostałym zakresie powództwo obejmujące roszczenie z tytułu najmu pojazdu zastępczego podlegało oddaleniu jako bezzasadne. Sąd Okręgowy nie dopatrył się podstaw do uwzględnienia jako uzasadnionego okresu najmu przekraczającego wskazany okres, aż do dnia likwidacji wraku, a także do przyjęcia z tytułu najmu pojazdu wyższej stawki niż proponowana przez pozwanego w ramach likwidacji szkody. Zasadności powództwa w tym zakresie powód nie wykazał. Argumentacja Sądu I instancji odnosząca się do przyjętej stawki za najem pojazdu zastępczego zasługuje na aprobatę.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się również przesłanek do zasądzenia na rzecz powoda żądanych kwot z tytułu asysty przy oględzinach i obsługi szkody – str. 1 apelacji. Trzeba wskazać, że w pozwie powód zgłosił żądanie zasądzenia kwoty 295,20 zł z tytułu obsługi szkody i 123 zł w związku z analizą kosztorysu. Sąd Rejonowy rozważał zasadność powództwa w zakresie obejmującym roszczenie z tytułu obsługi szkody jak również z tytułu analizy kosztorysu, Sąd Okręgowy również w tym zakresie podziela argumentację przytoczoną przez Sąd I instancji. W tym zakresie powództwo również podlegało oddaleniu, nie zachodziły podstawy do zmiany orzeczenia Sądu I instancji.

W konsekwencji oddaleniu w części podlegała również apelacja wniesiona przez powoda – podstawa art. 385 k.p.c. (punkt III wyroku).

Wobec zmiany punktu 1. wyroku zmianie podlegało również zawarte w punkcie 2 orzeczenia rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania przed sądem I instancji, które zostało oparte na treści art. 100 k.p.c. Powództwo zostało uwzględnione w 45 % i w takim zakresie koszty postępowania winien ponieść pozwany, a zatem w 55 % koszty procesu obciążają powoda (punkt II wyroku SO). Na koszty postępowania składają się: opłata od pozwu w kwocie

1146 zł oraz koszty zastępstwa procesowego stron w kwocie po 3617 zł ustalone na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. Łączne koszty to 8380 zł (2x 3617 zł + 1146 zł), 45 % tych kosztów odpowiada kwocie 3771 zł (koszty przypadające na pozwanego), a 55% tych kosztów to 4609 zł. Pozwany poniósł dotychczas koszty w kwocie 3617 zł, a zatem pozwany winien uiścić na rzecz kwotę 154 zł (punkt IV wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Apelacja została uwzględniona w części tj. w 50 %. Strony powinny zatem ponieść koszty postępowania po połowie. Na koszty postępowania składają się: opłata od apelacji w kwocie 1036 zł oraz koszty zastępstwa procesowego stron w kwocie po 1800 zł ustalone na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. i Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie. Łączne koszty to 4636 zł (2x 1800 zł + 1036 zł), 1/2 tych kosztów to 2318 zł. Powód poniósł w instancji odwoławczej koszty w kwocie 2836 zł, a zatem pozwany winien uiścić na rzecz kwotę 518 zł (punkt IV wyroku).

Małgorzata Wiśniewska Alina Szymanowska Anna Kulczewska – Garcia